

Funcții. Proprietăți generale.

I) $A(x_0, y_0) \in G_f \Leftrightarrow f(x_0) = y_0$

Ex.

1. Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 + mx + m - 2$. Determinați $m \in \mathbb{R}$ știind că $A(1,5) \in G_f$.
2. Fie funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 2x^2 - 3x - 2$. Determinați $m \in \mathbb{R}$ știind că $A(m+1, m-3) \in G_f$.
3. Determinați funcția de gradul doi știind că $A(1,3) \in G_f, B(0,1) \in G_f$ și $C(-1,1) \in G_f$.

II) Intersecția graficului cu axele de coordonate.

$G_f \cap Ox$: rezolvăm ecuația $f(x) = 0$

$G_f \cap Oy$: calculăm $f(0)$.

Ex.

4. Determinați coordonatele punctelor de intersecție ale graficului cu axele de coordonate pentru:
  - a) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 + 5x + 6$.
  - b) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 4^x - 6 \cdot 2^x + 8$.
  - c) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \log_2(x^2 + x + 2)$.
5. Determinați distanța dintre punctele de intersecție ale graficului funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 2x + 6$ cu axele de coordonate.

III) Intersecția a două grafice.

$G_f \cap G_g$: rezolvăm ecuația $f(x) = g(x)$

Ex.

6. Determinați coordonatele punctelor de intersecție ale graficelor funcțiilor:
  - a) $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 + 5x + 6$ și $g(x) = 8x + 4$.
  - b) $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 2x^2 - x - 3$ și $g(x) = 4x - 6$.
  - c) $f, g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \log_2(x^2 + x + 2)$ și $g(x) = \log_2(x^2 + 1)$.
7. Determinați coordonatele punctelor de intersecție dintre parabola $y = 3x^2 + x - 5$ și dreapta $y = 3x - 4$.
8. Determinați coordonatele punctelor de intersecție dintre parabolele $y = x^2 + x + 3$ și $y = 2x^2 + 3x - 1$.
9. Arătați că dreapta $y = 2x + 1$ este tangentă parabolei $y = x^2 + 4x + 2$.

IV) Imaginea (mulțimea de valori) ale unei funcții.

Def. Fie $f: A \rightarrow B$. Definim imaginea funcției f prin $Im f = \{y \in B \mid f(x) = y, \forall x \in A\}$.

Obs. Spunem că o funcție f este mărginită dacă $Im f$ este mulțime mărginită.

Ex.

10. Să se determine $Im f$ pentru:

- a) $f: [-2, 3] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 2x - 3$
- b) $f: [-1, 3] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 - 2x - 3$
- c) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{2x}{x^2+1}$
- d) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{x^2+x+1}{x^2-x+1}$
- e) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = (x^2 + x + 1)e^x$.

V) Funcții pare/impare

Def.

- 1. f este pară dacă $f(-x) = f(x)$.
- 2. f este impară dacă $f(-x) = -f(x)$.

Ex.

11. Studiați paritatea următoarelor funcții

- a) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{2 \sin x}{x^2+1}$
- b) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{2 \cos x}{\sqrt{x^4+x^2+1}}$
- c) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \ln(\sqrt{x^2+1} + x)$

VI) Funcții monotone

Ex.

12. Studiați monotonia funcțiilor

- a) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = (x^2 - 5x + 7)e^x$.
- b) $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 - 2 \ln x$.
- c) $f: \mathbb{R} \setminus \{2\} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{2x-1}{x-2}$

VII) Funcții periodice

Def. Spunem că $f: A \rightarrow B$ este periodică dacă există $t \in \mathbb{R}^*$ astfel încât

$$f(x + t) = f(x), \forall x \in A.$$

Obs. 1 Cea mai mică perioadă pozitivă se numește *perioada principală* și se notează T .

Obs.2 Dacă t este perioadă a funcției f , atunci $kt, k \in \mathbb{Z}^*$ este de asemenea perioadă pentru f .

Ex.

13. Arătați că T este perioadă pentru f unde

a) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sin \frac{x}{2}, T = 4\pi$

b) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sin \frac{x}{3} \cdot \cos \frac{2x}{3}, T = 6\pi$

c) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \operatorname{tg} x + \frac{\cos^2 x}{1+|\sin x|}, T = \pi$

d) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \left\{ \frac{2x+1}{3} \right\}, T = 1$

e) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sqrt{\{x\}(1-\{x\})}, T = 1.$

14. Determinați perioada principală a funcțiilor:

a) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \sin \frac{5x+1}{4}.$

b) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \cos \frac{2x-3}{3}.$

VIII) Compunerea funcțiilor

Def. Fie $f: A \rightarrow B$ și $g: B \rightarrow C$. Definim $g \circ f: A \rightarrow C$ prin $(g \circ f)(x) = g(f(x)), \forall x \in A$.

Ex. :.....

IX) Funcții injective, surjective, bijective. Inversa unei funcții.

Def. Spunem că $f: A \rightarrow B$ este injectivă dacă $\forall x_1 \neq x_2 \in A \Rightarrow f(x_1) \neq f(x_2).$

Obs. Spunem că $f: A \rightarrow B$ este injectivă dacă $\forall x_1, x_2 \in A$ a.î. $f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow x_1 = x_2.$

Def. Spunem că $f: A \rightarrow B$ este surjectivă dacă $\forall y \in B \Rightarrow \exists x \in A$ a.î. $f(x) = y.$

Def. Spunem că $f: A \rightarrow B$ este bijectivă dacă este și injectivă și surjectivă.

Teoremă. O funcție $f: A \rightarrow B$ este inversabilă $\Leftrightarrow f$ este bijectivă.

Ex.

15. Arătați că următoarele funcții sunt inversabile și precizați inversa lor:

- a) $f: [-2, 3] \rightarrow [-7, 3], f(x) = 2x - 3$
- b) $f: (0, \infty) \rightarrow (2, \infty), f(x) = \sqrt{2x + 4}$.
- c) $f: (1, \infty) \rightarrow (4, \infty), f(x) = x^2 + x + 2$
- d) $f: \mathbb{R} \rightarrow (1, \infty), f(x) = 3^x + 1$
- e) $f: (2, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \ln(3x - 6)$.
- f) $f: \mathbb{R} \setminus \{1\} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \frac{3x+2}{x-1}$
- g) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} 2x + 1, & x \geq 1 \\ 4x - 1, & x < 1 \end{cases}$
- h) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \max\{2x - 1, 3x + 2\}$
- i) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \min\{x - 2, 3x + 2\}$

16. Să se determine $a \in \mathbb{R}$ pentru care funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} 2x + 1, & x \geq 3 \\ x + a, & x < 3 \end{cases}$ este bijectivă.

17. Să se determine $a \in \mathbb{R}$ pentru care funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} 3x + 2, & x \geq 2 \\ 2x + a, & x < 2 \end{cases}$ este bijectivă.

18. Se consideră funcția $f: \left(\frac{2}{3}, \infty\right) \rightarrow (0, \infty), f(x) = \sqrt{3x - 2}$.

- a) Să se arate că funcția este inversabilă și să se determine inversa ei.
- b) Să se rezolve ecuația $\sqrt{3x - 2} = \frac{x^2 + 2}{3}$.

19. Se consideră funcția $f: \left(\frac{4}{5}, \infty\right) \rightarrow (0, \infty), f(x) = \sqrt{5x - 4}$.

- a) Să se arate că funcția este inversabilă și să se determine inversa ei.
- b) Să se rezolve ecuația $\sqrt{5x - 4} = \frac{x^2 + 4}{5}$.

20. Se consideră funcția $f: (0, \infty) \rightarrow (1, \infty), f(x) = \log_3(2^x + 1)$.

- a) Arătați că funcția f este strict crescătoare.
- b) Arătați că funcția f este inversabilă și aflați inversa ei.
- c) Rezolvați ecuația $\log_3(2^x + 1) = \log_2(3^x - 1)$.

21. Se consideră funcția $f: (-\infty, 3) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \log_2(3 - x)$.

- a) Arătați că funcția f este strict descrescătoare.
- b) Arătați că funcția f este inversabilă și aflați inversa ei.
- c) Rezolvați ecuația $\log_2(3 - x) + 2^x = 3$.